

PEDIATRIC RADIATION ONCOLOGY, THIRD EDITION

Halperin, E. C., Constine, L. S., Tarbell, L. S., Kun, N. J.

Lippincott Williams and Wilkins, Philadelphia 1999

606 str., 151 obr., 154 tab., ISBN 0-7817-1500-8, cena 135,- USD

Nakladatelství předkládá třetí vydání úspěšné knihy věnované radioterapii a onkologii dětských nádorových onemocnění, jejímiž autory jsou renomovaní autoři z několika významných onkologických pracovišť v USA. Text je členěn do 22 kapitol s poměrně jednotnou strukturou. V úvodu je historická připomínka, přehled biologických a epidemiologických poznatků, následuje analýza histologických klasifikací a stážování, fakta o etiopatogenézi a klinické symptomatologii, popis změn, které jsou registrovány zobrazovacími metodami a dále prognostické faktory. Nejvíce pozornosti je však věnováno chirurgické léčbě, radioterapii a chemoterapii. Radioterapie je podrobně rozepsána do subkapitol, jež se týkají objemu tumorů, použitých ozařovacích technik a dávek. Jsou hodnoceny výsledky léčby v různých věkových skupinách, uvedeny komplikace a připojeny názory na pravděpodobný budoucí vývoj léčebných postupů. V závěru je seznam literatury, důležité citované práce jsou zvláště označeny.

V prvé kapitole přinášejí autoři přehled nejčastějších fatálních nádorů dětí v USA - leukémie, lymfomů, nádorů CNS, ledvin, endokrinního systému, kostí a měkkých tkání. Zajímavá jsou kritéria hodnocení kvality života a formulace požadavků na personální zajištění v pediatrickém onkologickém centru. Druhá kapitola rozebírá problematiku leukémie, jejíž incidence tvoří v celém světě okolo třetiny všech zhoubných neoplasií; největší podíl náleží lymfoblastické leukémii. Přiměřené místo je v terapii věnováno transplantaci kostní dřeně. 3. a 4. kapitola jsou zaměřeny na nádory mozku a míchy s převažujícím výskytem astrocytomů a meduloblastomů. Obtížným úkolem je léčba retinoblastomu různými chirurgickými postupy, radioterapií i chemoterapií, při snaze zachovat zrak (5. kap.). V případě neuroblastomu doprovázeného pestrými klinickými projevy jsou zmíněny první zkušenosti se screeningem vycházejícím ze stanovení katecholaminových metabolitů, který se provádí hlavně v Japonsku (6. kap.). Žádná dosavadní léčba Hodgkinovy choroby a non-hodgkinských lymfomů není ideální, chemoterapie zatlačuje radioterapii do pozadí (7. a 8. kap.). U Ewingova sarkomu kostí přípravná aktino- a chemoterapie umožňuje provedení operace (9. kap.). U osteosarkomu, nejčastějšího maligního tumoru kostí u dětí, se radioterapie indikuje preoperačně a v případě neresekabilních nepřístupných forem (10. kap.). Typicky multimodální terapie se uplatňuje u vzácněji se vyskytujícího rabdomyosarkomu a sarkomu měkkých tkání (11. a 12. kap.). 13. kap. shrnuje zkušenosti s nefroblastomem (Wilmsovým tumorem) ledvin, 14. kap. probírá nádory jater a žlučovýchodů, 15. kap. nádory v ováriích a testes, 16. kap. je věnována aerodigestivním a mamárním nádorům endokrinního systému; hodnoceny jsou zvláště postupy u karcinomu štítné žlázy a juvenilního nazofaryngeálního angiofibromu. V 17. až 19. kap. se pojednává o vzácných neoplastických afekcích Langerhansových buněk (histiocytóze X), novotvarech kůže a následcích protinádorové léčby, především radioterapie, které mohou s odstupem po léčení ovlivnit funkci endokrinního systému, poškodit části skeletu, vyvolat změny na CNS, ledvinách, plicích a digestivním traktu, strukturách oka, v kostní dřeni a na srdci. 20. kap. se zabývá hlavně teoretickými otázkami karcinogenéze, zvláště radiační, na základě poznatků zjištěných u dětské populace v Hirošimě a Nagasaki a po černobylské havárii. V předposlední kapitole se popisuje celková anestézie u ozařovaných dětí, jež je nutná k zachování konstantní polohy dítěte při ozařování. Tematem poslední kapitoly jsou imobilizační pomůcky, které používají pro udržení stálé polohy u větších dětí.

Obsažná a podrobná monografie pokrývá kompletně problematiku nádorových onemocnění dětského věku s důrazem na radioterapii a chemoterapii. Do knihy jsou začleněny také současné představy o genetických otázkách. Kniha je bezpochyby maximálně přínosná nejen pro klinické onkology a radioterapeuty, ale i chirurgy, biology a genetiky. Adresa nakladatelství: Lippincott Williams and Wilkins, 530 Walnut Street, Philadelphia, PA 19106-3612, USA (Lww.com). V. R., V. H